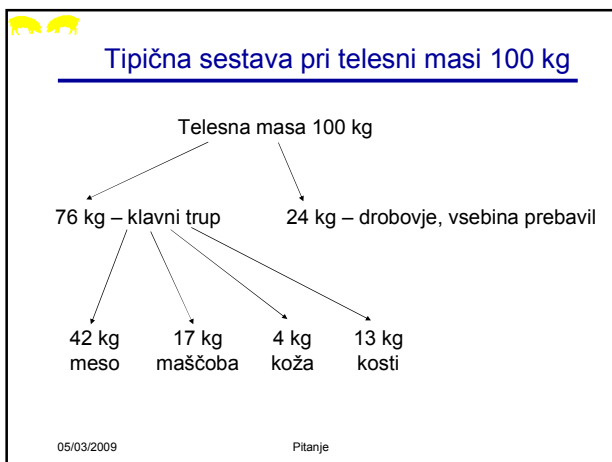

Uvod

- Merjenje učinkovitosti prireje mesa
 - ⇒ Output na enoto inputa (v biološkem, fizičnem ali ekonomskem smislu)
 - ⇒ Stroški prireje za 1 kg mesa
- Pomembnejši dejavniki
 - ⇒ Živali, krma, zgradbe, klima, gostota naselitve

05/03/2009 Pitanje

Sestava kl. trupa – 76 kg

Sestava trupa	Masa tkiv (kg)	Beljak. (kg)	Mašč. (kg)	Oglj.hidr. (kg)	Voda (kg)	Pepel (kg)
Meso	42	8.4	1.3	0.5	31.5	0.27
Mašč.	17	0.95	11.9		4.1	0.03
Koža	4	0.69	0.9		2.4	
Kosti	13	1.12	5.5		4.5	1.9
Skupaj (kg)	76	11.16	19.6	0.5	42.5	2.20
(%)	100	14.69	25.80	0.66	55.96	2.89

05/03/2009 Pitanje

Pomembnejši dejavniki pri pitanju (stroški)

- Čreda (živali) – do 25 % stroškov
- Krma – 70 do 80 % stroškov
 - ⇒ 33 % vzdrževalna krma
 - ⇒ 15 MJ ME / kg mišičnega tkiva
 - ⇒ 50 MJ ME / kg maščobnega tkiva
- Zgradbe – pod 10% stroškov
 - ⇒ Preprosta zavežja ali zgradbe s povsem kontrolirano klimo

05/03/2009 Pitanje

Pomembnejši dejavniki pri pitanju (cont.)

- Klima
 - ⇒ potrebe prašičev enostavne: suho in toplo ležišče, svež zrak brez prepaha
 - ⇒ optimum – termonevtralna cona
 - ⇒ za vsako 1°C pod LCT pri 10 kg težkem prašiču dodatnih 5 g krme na dan
 - ⇒ za vsako 1°C nad UCT bo 50 kg pitanec zmanjšal zauživanje za 5 %, prirast pa za 7.5 %

05/03/2009 Pitanje

Pomembnejši dejavniki pri pitanju (cont.)

- Gostota naselitve:
 - ⇒ površina stojišča, krmilni prostor
 - ⇒ vplivata na zauživanje krme in s tem na prirast
- Kapital:
 - ⇒ vezan v objekte, opremo, živali
 - ⇒ variabilni za krmo, delo, zdravila ...
 - ⇒ pazljivo ravnanje – sicer lahko izničimo rejski uspeh

05/03/2009 Pitanje

Mere uspešnosti v pitanju

- Povečevanje dnevnega prirasta
 - ⇒ telesne mase
 - ⇒ in/ali klavne mase
 - ⇒ in/ali mesa (užitnega)
 - ⇒ in/ali mišičnega tkiva
- Zmanjševanje stroškov prireje
 - ⇒ (tudi zmanjševanje izgub)
- Z doseganjem ciljev 1 in 2 izboljšamo razmerje med prirejo in stroški

Nevarnost – nalaganje maščob → *Povezana!*

05/03/2009 Pitanje

Nalaganje maščob

- Večje pri manj izboljšanih genotipih
- Vezano na zauživanje krme
- Povečana količina zaužite krme
 - ⇒ Praviloma izboljšana konverzija
 - ⇒ Najboljša konverzija pri 86 % apetita
 - ⇒ Nato se slabša – nalaganje maščob
- Izboljšani, mesnati genotipi
 - ⇒ Sami zauživajo manj
 - ⇒ Ni potrebe po restrikciji

05/03/2009 Pitanje

Teoretični in doseženi rezultati v VB

Obdobje rasti – 5 do 90 kg telesne mase

	Teoretično možno	Povpr. črede	Naj 1/3	Naj 10 %
Konverzija krme	2.0	2.56	2.38	2.29
Dnevni prirast (g)	900	545	556	576
DP trupa (g)	685			
DP mišič. tkiva (g)	380			

05/03/2009 Pitanje

Omejitve pri doseganju rezultatov v pitanju

- Genotip
- Zdravje živali
- Prehrana, krma, omejevanje zauživanja
- Gostota naselitve, ležalni prostor,
- Krmilni prostor, izvedba krmilnikov
- Temperatura
- Spol
- Vodenje pitanja, odnos do živali

05/03/2009 Pitanje

Genotipi (VB)

	Najboljši	Povprečje	Najslabši
Ješčnost (kg/dan)	2,09	2,16	2,20
Konverzija krme	2,45	2,59	2,87
Dnevni prirast (g/dan)	858	842	774
DP pustega mesa (g/dan)	400	365	315
Mesnatost (%)	58,2	55,2	51,6
DHS (P ₂ , mm)	10,7	12,5	15,4

05/03/2009 Pitanje

Zdravje

Bolezen	Začetni učinek		Nadaljni učinek	
	KK	TP(dni)	KK	TP(dni)
TGE	0,1	4-10	0-0,05	0-3
Diareja	0,1	4-10	0	?
Aujetszky	0,1-0,2	?	0,1-0,3	6-14
Enzootska pljučnica	0,2-0,4	10-21	0,05-0,3	3-21
Rinitis	0,1-0,2	4-15	0,1-0,2	4-15
Paraziti	0,1	7-18	0,1	3-6

05/03/2009 Pitanje

Sestava krme

	Idealna	-10 % lizina
• Konverzija krme	2.25	2.43
• Dnevni prirast (g/d)	660	605
• DP pustega mesa (g/d)	300	270

05/03/2009 Pitanje

Restrikcija zauživanja

Telesna masa 55 do 90 kg

	Po volji	90 %	70 %
• Konverzija krme	3.00	2.94	3.09
• Dnevni prirast (g/d)	800	736	592
• DP pustega mesa (g/d)	270	250	200

05/03/2009 Pitanje

Gostota naselitve

	22/boks (0.78 m ² , 4.2 cm)	27/boks (0.64, 3.4)	32/boks (0.54, 2.9)	Reg. koef.
Masa (kg)				
Začetek (15 dni)	5.0	5.0	5.1	
Konec 8. ted.	35.1	34.7	34.3	
Konec 18. ted.	90.9	87.6	85.6	
Konec 24. ted.	121.8	117.1	113.1	-0.87
Dnevni prirast (g)				
Začetek – 8. ted.	511	505	497	
8. ted. – 18. ted.	821	779	754	
18. ted. – 24. ted.	732	693	644	
Začetek – 24. ted.	688	660	635	-0.0054

05/03/2009 Pitanje DeDeker, 2002

Prostor za ležanje

	Predpitanje	Pitanje
Razpon mase (kg)	27-53	44-92
Osnovna površina (m ²)	0,3	0,7
Izboljšanje na dodatno površino (0.1 m ²)		
Konverzija krme (%)	1,6	0,4
Dnevni prirast (%)	5,2	2,6
Ješčnost (%)	3,2	2,3

05/03/2009 Pitanje

Krmilni prostor

• Tekači 7 – 18 kg		
• Prostor za krmljenje	6.0 cm	3.0 cm
• Zauživanje krme (g/d)	586	572
• Konverzija krme	1.83	1.89
• Dnevni prirast (g/d)	322	304

• Oblika krmilnika povezana z zauživanjem, pa tudi raztrosom
• Čiščenje krmilnikov izboljša porabo krme do 4 %

05/03/2009 Pitanje

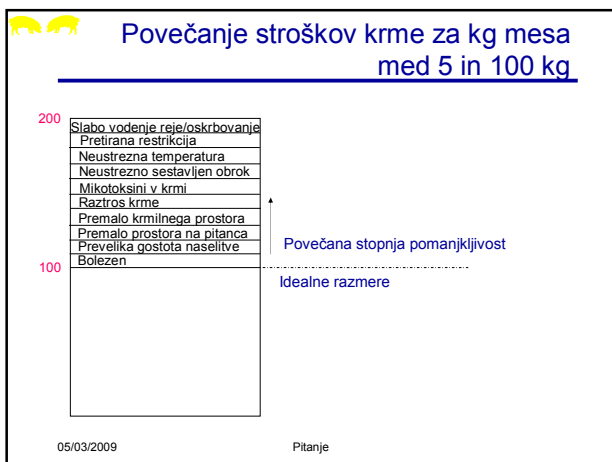
Merjasci vs. kastrati

Telesna masa 20 do 90 kg

	Merjasci	Kastrati
• Konverzija krme	2.6	3.0
• Dnevni prirast (g/d)	800	720
• DP pustega mesa (g/d)	280	230

05/03/2009 Pitanje

- ### Vodenje reje & rejec oz. oskrbovalec
- Oskrba živali
 - ⇒ uhljevitev
 - ⇒ krmljenje
 - ⇒ ravnanje z živalmi
 - Planiranje in spremljanje reje
 - Spremljanje trga in prodaja
 - Napake se seštevajo!
- 05/03/2009 Pitanje

Rast pitancev v dveh pogojih reje

Lastnost	Okolje		% Optimalno/ Komercialno	P vrednost
	Komercialno	Optimalno		
Dnevni prirast, g/dan	730	1.038	142	<.001
Starost pri 118 kg	192	160	83	<.001
Dnevni prirast mišičja in kosti, g/dan	240	342	142	<.001
Dnevni prirast maščobnega tkiva, g/dan	240	353	148	<.001
Dnevna konzumacija krme, kg/dan	2.45	3.00	122	<.05
Poraba krme za 1 kg prirasta, kg/kg	3.29	2.85	87	<.05
Poraba krme za 1 kg prirasta mišičja in kosti, kg/kg	10.39	9.30	90	ns
Debelina hrbtne slanine, cm	2.48	2.74	112	ns

Holck in sod., 1997

05/03/2009 Pitanje

- ### Rast pitancev v pitališčih
- V letu 2000 poskus
 - Pitanci individualno stehani ob naselitvi/izselitvi na eni naših farm
 - Ocena mesnatosti na liniji klanja
 - Povprečni DP ne pove nič o rasti posameznih živali
- 05/03/2009 Pitanje

Ob naselitvi v pitališče in izselitvi

Ob naselitvi				
	Pov.	SD	Min.	Max.
Sn (dni)	81.4	6.58	58.0	122.0
Tn (kg)	24.9	4.23	15.5	38.0
DPr-n (g/dan)	307	53.6	156	483

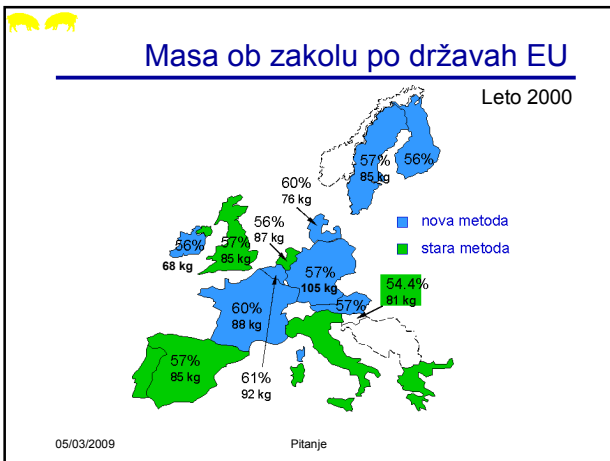
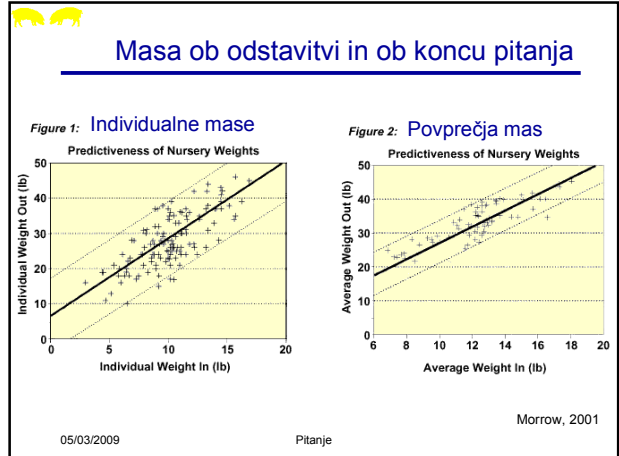
Ob koncu pitanja				
	Pov.	SD	Min.	Max.
Starost (dni)	202.7	9.40	182	248
Tp (kg)	101.0	10.75	65.4	130.8
DPr-p (g/dan)	499	57.6	305	641
DPn-p (g/dan)	627	82.5	317	882

05/03/2009 Pitanje

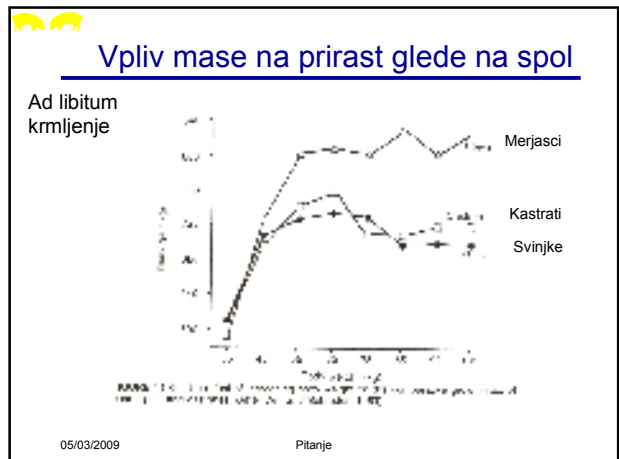
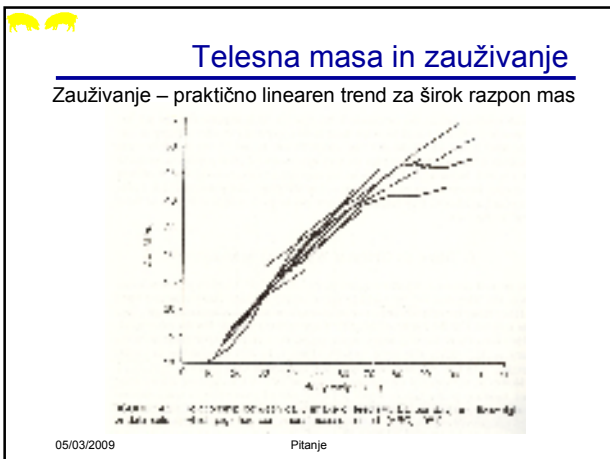
Mesnatost na liniji klanja

	Pov.	SD	Min.	Max.
MTP (kg)	79.3	8.60	51.0	102.0
M (mm)	63.3	5.74	45.0	81.0
S (mm)	16.9	4.88	5.0	32.0
Mesnatost (%)	53.25	2,99	47.20	62.10

05/03/2009 Pitanje

- ### Optimalna masa ob zakolu?
- Odgovor: generalno NE
 - Upoštevati potrebno cene priraje (stroški)
 - ⇒ zauživanje krme, dnevni prirast, konverzija, klavnost, mesnatost, nabavna cena pujskov
 - ter ceno klavnih trupov (prihodek)
 - ⇒ pujskov (Hong Kong) ali
 - ⇒ težkih prašičev (Italija, pršut)
- 05/03/2009 Pitanje

Nalaganje maščobe & konverzija

Faza	Masa (kg)	KK	Indeks KK glede 1
1	45-50	2.40	0
2	68-73	2.76	1.12
3	95-100	3.45	1.44

- Poskus z merjasci 45-105 kg
- Kastrati in svinjke slabši rezultati

05/03/2009

Pitanje

Nabavna cena mladih prašičev

Cena tekača	Klavna masa (kg)			
	40	60	80	100
36.5 EUR	92 c	61 c	45 c	37 c
43.9 EUR	110 c	73 c	56 c	44 c

05/03/2009

Pitanje

Povečevanje mase ob zakolu & posledice

TABLE 34.1 Trends with increasing live weight at slaughter

Weight (kg)	Live weight (kg)	Carcass weight (kg)	Percentage of live weight	Percentage of carcass weight	Percentage of lean meat	Percentage of fat
1	45	2.62	5.82	50.1	1.0	2.8
2	68	3.72	5.47	52.0	0.8	3.2
3	95	4.97	5.23	54.1	0.7	3.5
4	122	6.14	5.03	56.0	0.6	3.8
5	150	7.31	4.87	57.8	0.5	4.1
6	178	8.48	4.76	59.6	0.4	4.4
7	206	9.65	4.68	61.4	0.3	4.7

05/03/2009

Pitanje

S klavno maso se spreminjajo tudi

- Dolžina klavnega trupa (~3mm na 1 kg)
- Delež maščobnega tkiva, ki se odstrani
- (Pojav vonja pri merjascih)
- Vrednost za 1 kg kl. trupa
- Stroški zakola na 1 kg kl. trupa
- Stroški prireje na 1 kg kl. trupa oz. 1 kg mesa

05/03/2009

Pitanje

Vpliv mase ob zakolu na KK (od rojstva do zakola, vključno s krmo za svinje)

Masa ob zakolu (telesna, kg)	Farmska konverzija	
	16 odst.puj./sv./let.	18 odst.puj./sv./let.
55	5.13	4.92
64	4.97	4.79
73	4.97	4.82
82	4.98	4.85
91	4.94	4.82
100	4.98	4.87
109	5.05	4.95
118	5.12	5.03

Hanrahan, 1984

Farmska konverzija v SLO ~3.20-3.30 (18 puj. 114 kg; 22 puj., 108 kg)

05/03/2009

Pitanje